

IZHAJA VSAKI DAN

Za ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Pesašne šteje, se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Pistoji, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele šteje po 5 nvč. (10 stot.).

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8 st. mm, samstnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Brzjavne vesti.

Sloga Čehov in Poljakov v Šleziji.

DUNAJ 6. Šlezijci Poljaki so sklenili, da pojdejo na predetojčih deželnozborskih volitvah v volilni boj skupaj s Čehi proti Nemcem.

Požar.

OPAVA 6. Včeraj je v predilnici tvrdke Landesberg v Fricku izbruhnil požar. Ki je uničil del tovarne ter bliže ležeča skladišča. Škoda je 300.000 K, ki je pa pokrita z zavarovanjem.

Srbski kralj Peter smrtno-nevarno bolan.

ZAGREB 6. „Agramer Tagblatt“ poroča iz Beograda, da je zdravstveno stanje kralja Petra vedno nepopolnejše. Kralj bo leha na otrpojenju in okamenelosti žil. Kralj ne more več jahati, moči mu vedno bolj penežajo. — Katastrofa lahko nastopi vsak trenutek.

Björnson o češko-nemškem sporu.

KRISTIANIJA 6. Pri holnem Björnsonu, ki pride v jeseni v Opatje, sta se mudila dva češka pisatelja, ki sta se mu zahvalila za njegov nastop v prilogi Slovaka. Prošla sta ga, naj obišče Prago, kjer ga bodo navdušeno sprejeli. Björnson je rekel, da bi ga veselilo, ako bi mogel napraviti v Pragi mir.

Marokanska deputacija v Parizu.

PARIZ 6. Minister za javna dela Millebrand je včeraj v navzočnosti francoskega odposlanca v Tangerju, Regnaulta vprašal El Mokrija in ostale člene marokanskega posebnega odposlaništva.

Pobotanje med perzijsko vlado in bivšim šahom.

LONDON 5. Med perzijsko vlado in bivšim šahom je došlo do popolnega sporazumjenja. Šah bo dobival letno 15.000 funtov, ter se odpuje zato vsem zahtevam na kronske juvelje.

Evharistični kongres v Kolinu.

KOLIN 6. Na pozdravno brzjavko kongresa je cesar Viljem odvrnil v brzjavki naslovljeni na kardinala Vanutelli-ja. Cesar je izkazal poslati zahvalno brzjavko tudi nadškofu, kardinalu Fischerju. Tudi od državnega tajnika kardinala Merry del Vala je dospela brzjavka, ki sporoča blagoslov papežev. Danes predpoldne je bil prvi tajni shod, na katerem je nadškof dr. Fischer imel nagovor, v katerem je med drugim rekel, da so evharistični kongresi najboljša šola, da pride do mirnih in prijateljskih stitev med narodi.

TURČIJA.

CARIGRAD 6. Listi poročajo, da je generalnim ravnateljem za pošto in brzjav imenovan Belgijec Stepan.

CARIGRAD 6. „Jeni Gazeta“ odločno oporeka trditvi, češ, da niso turški parlamentarci obiskali Dunaja in Berlina valed angleškega vpliva. List naglašja, da je nuna potreba prišla poslance, da so se prezgodaj vrnili v Carigrad ter izjavlja, da obiščejo poslanci Dunaj in Berlin pozneje.

Krečansko vprašanje.

SOLUN 6. Iz Monastirja poročajo, da vlada tamkaj radi krečanskega vprašanja veliko razburjenje. Vali je izjavil, da mora vsprčo položaja odkloniti vsako odgovornost za vedenje ljudstva. Vojno razpoloženje narašča povod.

PARIZ 6. Grški minister za predelne Rallis je izjavil nekemu zastopniku „Matina“ v Atenu, da so vsemirjajoče vesti o turško-grških odnosih neutemeljene. Povsem je gotovo, da ostanejo ti odnosi tudi v bodoče korektni.

CARIGRAD 6. Ker hoče krečanska vlada izvršiti volitve v narodno skupščino po grškem zakonu, usmerava turška vlada pričeliti Grški, da bo smatrala kakor casus belli ter takoj zapričela vojno, ako se volitve na Kreti izvršijo po grškem zakonu.

Polkovnik Ljakov je odpotoval v Evropo.

TEHERAN 6. Polkovnik Ljakov je odpotoval v Evropo. Govori se, da prinese novi zastopnik Rusije carjevo ročno pismo na bivšega šaha in važne instrukcije.

Dogodki na Španskem.

BARCELONA 6. Revolucionarji so med drugim uničili tudi dragoceno knjižnico pisarstva, v kateri je bilo 80.000 zvezkov.

Boji okoli Melie.

PARIZ 6. „Echo de Paris“ poroča iz Maroka: Zagotavlja se, da v Melili primanjkuje vode, ker so Marokanci pretirali vodovod. Položaj postaja za Špance nevaren. Zamogli

bi se rešiti z bojem, zato pa niso pripravljani. Bati se je tudi, da izbruhne kaka bolezen. Kajti do 20. avgusta bo še temperatura naraščala. Položaj špančev je žalosten.

MADRID 6. Uradno poročajo iz Melie: Mauri so v večih množicah kakor doslej napadli sprednje straže; pri čemer je bil na španski strani ranjen en vojak. Topništvo je obstreljevalo Nodorsko planjavo, kjer se je v gruclih pojavila sovražna kavalerija. Pri napadu na neki transport sta bila ubita dva vojaka.

Iz tržaškega deželnega zbora.

Odgovor vlade na slov. interpelacijo glede kolesarske dirke. — Zasedanje zaključeno.

Včeraj je imel naš deželni zbor drugo in zadnjo sejo tega svojega prvega zasedanja. Seji so dale ton neke zanimivosti, „debuti“ — kakor je rekel dr. Brocchi — socialistiških zastopnikov, ki so se hoteli takoj ob začetku pokazati zelo plodne v kritiki in predlogih.

Za nas Slovence je posebno zanimiva ta seja radi odgovora vlade na interpelacijo o namišljenih „atentatih“ na kolesarje.

Ob 7.10 zvečer je vstopilo v dvorano 66 od 80 poslancev. Deset se jih je opravičilo. Med njimi dr. Rybář. Naši poslanci so zavzeli v treh vrstah začetek desnega krila „neparlamentarno“, ker jim je uroda določila, da morajo voditi politiko „levica“, neizprosnje opozicije proti sovražni večini, ki je že sinoči dala z ironičnimi mehklici razumeti, da je prevzela v nasledstvo cele Venezianovo zapuščino.

Starostni predsednik Budinich je otvoril sejo ob 7.15 ter pozval takoj tajnika dr. Arra da prečita zapisnik seje od 22. m. m. Zapisnik je sprejet na znanje brez prigovora.

V imenu verifikacijskega odseka za mestne mandate je govoril dr. Vidacovich. Referat je javil, da sta bila vloženca dva prigovora. — Eden od dr. Depangherja (ironični prigovori) proti dr. Rasovicu, češ, da nima avstrijskega doktorata in drugi od Cutiaa, proti Perezu, ki da še ni avstrijski državljani tako dolgo, kakor to zahteva zakon.

Odsek je našel dva prigovora kot neutemeljena, ter predlagal zbornici, da odobri vse mandate.

Sprejeto enoglasno.

Imenom odseka za verifikacijo okoličanskih mandatov in mandatov trgovsko-obrtne zbornice je poročal dr. Pincherle. Vložene niso bile nikake reklamacije, odsek je našel, da so se vršile volitve v redu in je predlagal, da se tudi te volitve odobre. Sprejeto enoglasno.

Nato je odgovoril namestniški svetnik Lascach imenom vlade na interpelacijo slov. zastopnikov glede kolesarske dirke. Odgovor se glasi:

Na interpelacijo, ki so jo deželni posl. dr. Otokar Rybář in tov. stavili na gosp. namestnika princea Hohenlohe-Schillingfürst glede nepravilnih povedomih kolesarske dirke „Trat-Kormin“ dne 18. julija, čast mi je odgovoriti, da je uradna preiskava opravila v stvari na dan sledeče:

„Pred vsem treba naglašati, da je kolesarsko društvo „Liberi et Forti“, ki je dne 18. julija t. l. priredilo kolesarsko dirko Trat-Kormin, prijavitelj to dirko le c. kr. policijskemu ravnateljstvu, opustilo je pa, ako ravno je bilo od poslednjega opozorjeno, da istočasno izpolnjuje predpisano „nihil obstat“ od drugih političnih oblastej, poklicanih v to od zakona, to je od c. kr. namestniškega svetovalca v Trstu in c. kr. okrajnih glavarstev v Sežani in Gradiški.

Valed tega opuščenja niso omenjene oblasti mogle ukreniti primernih varstvenih odredb, ki so potrebne izlasti, ko se ob takih prilikah dirka po javnih cestah in stavljajo s tem v nevarnost javni promet oseb in voz.

Kar se pa tiče potem nepravilnosti med dirko, je na temelju uradnih poizvedeb naglašati, da so bili na državni cesti in sicer blizu Nabrežine res potrebni žebli. Oblastinja pa ni mogla najti krivcev. (Na galeriji: Se razume!)

C. kr. okrajno glavarstvo v Sežani pa izključuje, da bi bilo to storilo domače prebivalstvo, ki ni doslej še na noben način nadlegovalo mnogih meščanov, ki se izlasti ob nedeljah in praznikih v čimdalje večem številu vozijo po Krasu s kolesi, motobici ali avtomobili.

Iz izvedene preiskave izhaja nadalje, da niso bili potrebni žebli na cesti — po kateri se je vršila dirka — v področju ni tukajšnjega policijskega ravnateljstva ni v okolici tržaški.

Glede nadaljnjih okolištin, da se je kolesarjem navlaš zaprlo cesto s vozčki na roko, vsled česar sta dva dirkača padla, ni bilo možno konstatirati ničesar konkretnega.

Edini slučaj, ki se je na časa dirke pripetil v mestni okolici, je bil prav blizu Opčine, ko sta s kolesi trčila skupaj dva kolesarja, ki sta padla na tla, eden od teh se je opraskal in se lahko poškodoval na kolenih iz na pločih.

Z ozirom na izid uradne preiskave se ni torej zamogla oblastinja prepričati, da bi se moglo govoriti o atentatih, izvršenih od okoličanih Kraševcev proti osebnosti udeležiteljev omenjene dirke.

Dr. Slavik se zahvaljuje na hitrem in uljudnem vladnem odgovoru, ki najbolje karakterizuje ponašanje italijanskega časopisa o priliki kolesarske afere.

Na to javijo predsednik Budinich, da so vložili socialisti tri nujne predloge: I. dr. Puecher in dr.: Deželni zbor naj protestuje proti obstrukciji v parlamentu, ter pozove vlado, naj čimprej zopet skliče parlament na zasedanje, II. Carniz in dr. glede dvignjenja carine na žito in krmo, kakor tudi glede takojšnjega sklepanja trgovinskih pogodb s balkanskimi državami, III. Spazzala in dr. glede uvedanja splošne, enake in proporcionalne volil. pravice za dež. zbor in mestni svet.

Dr. Puecher je utemeljeval svoj predlog precej sanguistično in z emfazo. Videlo se mu je, da ne more pozabiti na „fontano“, doli na trgu s katere se more vendar govoriti v enakem demagogičnem tonu. Označil je obstr. v drž. zboru frivolnim in zločinskim činom zločnih ljudi, ki nimajo vesti. Češki agrarci da so obstruirali radi denarja, slovenski klerikalci radi želje za portfelji. Obstrukcija da je bila atentat na parlament in ne na vlado, posebno sedaj, ko se je šlo za mnoge važne in koristne zakone in rešitev vprašanja italijan. vsučilišča.

Dr. Mrach je izjavil, da bo glasoval proti predlogu, ker njega prav nič ne zanima, kaj se godi na Dunaju. (Pritrjevanje) Tudi če bi parlament delal, bi gotovo nič ne storil za Trst, kakor dosedaj ni še nič storil.

Zato ga ne more ganiti niti „atentat“ proti parlamentu, ki ni mislil v „zakonih za ljudstvo“ poprej, ko ga ni nihče oviral v delovanju, dočim se je parlament takrat pripravil za „sprehod“ po Balkanu. Tudi vprašanje italij. univerze se more ganiti govornika, ker se je jasno pokazalo, da so vse nemške stranke bile za italij. želje samo tedaj, ko so znale da so te želje neizpolnjive zaradi slovarske obstrukcije, dočim so bili isti Nemci poprej, ko so mogli odločevati, brezpogojno proti samemu vprašanju ital. univerze. Govornik že pri koncu oistro spetla na socialiste, naj vendar tudi oni začnejo že enkrat rušiti reakcionarno vlado, proti koji imajo vedno toliko govoriti.

Dr. Slavik ne more biti za predlog, ker mu forma ni primerna. Vlada nosi največ krivice na zaključanju zasedanja, ker ni dovolila strankam, da bi se medsebojno sporazumele. Govornik je načelno proti obstrukciji, ali dokler se je o drugih obstrukcijah molčalo, čemu da bi se ravno sedaj trž. deželni zbor postavil na stolico sodnika o taktiki parlamentarnih strank. Menda samo zaradi tega, ker so sedaj obstruirali — Slovani! Res je zelo potrebno, da bi parlament delal, ali sedanjí njegoví krizi niso krivi sami obstrukcionisti, ampak vse stranke, ki so v večnem medsebojnem boju. Slovenci so tudi za kompromis med narodi, ali ne za takšni kompromis, ki ima za nas samo — poniženja. Glede vsučilišnega vprašanja, o kojem je danes toliko govora, povdarjamo znano naše stališče, da namreč v nas ne najdete prijateljev, dokler sami ne bodete pravični nasproti našim kulturnim stremljenjem. Radi vseh teh razlogov bodo naši poslanci okolice glasovali proti predlogu.

Dr. Puecher je repliciral predgovornikom, na kar se je prešlo na glasovanje. Glasovalo je za nujnost samo 9 socialistov. (Piñoni je odsoten).

Drugi in tretji nujni predlog, sta bila po izčrpljivi obrazložitvi predlagateljev sprejeta enoglasno. K predlogu Spazzala pripomnil je dr. Slavik, da bi bilo bolj primerno, če bi predlagatelji bili predložili, naj se izbere odsek, ki da stvar prouči in konkretizira. Dr. Brocchi pa je pozdravil „debut“ socialistov, ki da so izrekli predloge, kateri so bili do sedaj vedno v programu liberalne stranke. Ali njemu ni do oseb. Sprejme to drugo izdajo predlogov svoje stranke, katero iznašajo njegovi polit. protivniki. — Oba predloga sta bila enoglasno sprejeta.

Na to je predsednik — bilo je 9 in četrt — zaključil sejo in proglasil to zasedanje dež. zbora zaključeno.

* * *

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: celoletno K 200, pol leta 200.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. - Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

„Veleizdajniški proces“

v Zagrebu.
(112. dan razprave.)

Zagreb 5. VIII.

Danes so bile zaslišane priče, ki jih je pozval predsednik sam, da izpovedo o znanih „pojavih“ velikorbske propagande. Sodna dvorana je bila povsem prazna. Občinstvo je bržkone slutilo, da te priče g. Tarabochije — nič ne povedo. Pripovedovali so same ničesar o sliki kralja Petra, o srbskih predpasnikih, o sestankih, na katerih se je „moralo nekeje sumljivega goditi“, a se „ne va kaj“, ker so ljudje območniki, ko je priča blizu prišel itd. itd. Okrajni akcesist Mato Tomasković je pripovedoval grozno zgodbo, kako je čul, kako je bil neki Dobić pozvan v Belograd pred kralja Petra, a ni šel tja, ker se je bal, da bi ga majpotoma — umorili. Mej temi čenčarijami je zabeležena vredna samo izjava priče Ivana Kencela, čevijerja iz Gjulaveni. Karakteristična je ta izpoved, ker priča najjasneje, kako brez vsake podlage, izsiljen in tendenciozen je ves ta proces. Podstava vsaj obtožnici je trditve državnega pravdnika, da so obtoženci tirali velikorbsko propagando, hoteč odtrgati od monarhije neke pokrajine, jih pridružiti Srbiji in ustvariti „Veliko Srbijo“. Priča Ivan Kencel — in prosimo, to je priča, ki jo je pozval iz lastne inicijative sam predsednik razprave, ki naj dokaže velikorbsko propagando!! — je na vprašanje predsednika, da-li se je kaj govorilo o prevratu v teh deželah? — odgovoril: „Da, ljudje so govorili, da iz Hrvatske, Slavonije, Bosne, Hercegovine, Dalmacije navstane... Velika Hrvatska!“

Ta proces je res tragičen dogodek, ali tudi brez humora ni. Prosimo Vas: tirala se vam je na zločinski način velikorbska propaganda, ki naj bi ustvarila — Veliko Hrvatsko!

Izjava zadnje priče voznika Gjoko Cackina je bila značilna v toliko, da je mož odločno in dosledno oporekal, da bi bil to, kar mu obtožnica podtika, govoril nekemu dru. Frischu.

G. Tarabochia bi bil modreje storil, da je te priče pustil doma!

Sedi se, da bodo branitelji šele v soboto mogli nadaljevati s svojimi predlogi.

Javiti Vam morem senzacijselno vest: Nastić je nenadoma zapustil Zagreb in se odpeljal z brzovlakom v smeri proti Budimpešti. Ta njegov nenadni beg utegoe biti v zvezi z razkritji branitelja dra. Popovića na razpravi o vlogi, ki jo je igral Nastić na vsej tej „revoluciji“.

ZAGREB 6. — Nastić je odpotoval v spremstvu enega detektiva v Sarajevo.

Draginja.

Iz Gorice.

Cene najvažnejših živil so letos valed pričakovane neugodne žetve in pa valed visokih carin poskočile na tako višino, da se je življenje ne-le delavskih slojev, ampak tudi malega in srednjega stanu najobčutnejše podražilo in brezprimerno otežkočilo. Pšenica, moka, kruh, zelenjava in mleko so se v zadnjih letih, osobito pa letos, nezmožno podražili in najvišji sloji prebivalstva občutijo v najvišji meri podražanje žita, ki je nastalo valed visokih carin. — Cena moka je dosegla tako višino, kakar že dolgo vrsto let ne in tudi cena krompirja, te poglavitne hrane ljudskih mas, je tudi poskočila. — Hlebeci in malo pecivo sploh pa postajajo čim lažji in manjši. Dunajska trgovska in obrtna zbornica je te dni razpravljala o vprašanju te draginje in kaj poučno je bilo to pretresovanje. Da-li se gre tu za dunajske cene, vendar občutimo draginjo v istem razmerju kakor na Dunaju tudi pri nas.

Lahko rečemo, da ima Avstrija danes najdražje cene žita. Vzroka temu je iskati v pičli žetvi in pa v izpraznjenih zalogah, največ in v prvi vrsti pa v visokih carinah. Cena pšenice je najvišja v zadnjih 40 letih, in višja je nego leta 1897 v letu krize. Današnje visoke cene so posledica visokih carin, ki uplivajo tako neugodno na žitni trg. Visoka

cena žita se zrcali v domačem gospodarstvu v tem, da se cena moki neprestano viša tako, da je že dosegla pravi rekord. Kako se se cene pri moki višale nam kažejo sledeče številke:

Cena pšenične moke na Dunaju	Januar	Julij	Januar	Julij	Oktober	December
1906	1906	1907	1907	1907	1907	1907
1908	1909					
Juli Današnja cena						
Kron za 50 kilogramov						
14'30	13'70	13'70	16'80	18'30	19'90	
20	25					

En kilogram se plačuje torej na debelo po 50 vinarjev, a umeje se, da se ta cena v nadrobnejšem prometu še poviša.

Hišna gospodinja mora torej danes plačati za moko skoro ša enkrat toliko nego je plačala pred dvema letoma in pol in to podraži izdatke za domače gospodarstvo na jako občuten način. Seveda se pokaže zvišana cena moka takoj v ceni kruha. — Ker peki ne morejo povišati cene hlebcem, žemljam in drugemu drobnemu pecivu si pomagajo s tem, da izdelujejo vedno manjše pecivo. Tako je naravno, da rabimo za isto lakot kakor nekdanj sedaj mnogo več kruha, hrana se je torej občutno podražila. Bodi dovoljeno, da podpremo to trditve s temi števili: Žemlja za 4 vinarje je tehtala marca meseca 1907 3'8 dekagrame, decembra 1908 — 3'3 dg. Teža se je torej znižala za 1/5 dg., kar tvori, z ozirom na to, da je cena (4 vin.) ostala enaka, dejansko podražanje 14 procentov! Drugo pecivo se je podražilo za 27%. Kruh se prodaja na kilo. Marca meseca 1907 je stal mešan kruh 18'6 vin. kilo, decembra 1908 pa 24'6 vin. Podražanje znaša torej nad 30%. En kg. takozvanega črnega kruha je stal marca meseca 1907 — 19'2 vin. a decembra 1908 — 28'28 vin., torej je podražal za 40 procentov! Iz teh števil je razvidno, da je vsled podražanja žita poskočila v občutni meri cena peciva in kruha. Kakor bi vse to še ne zadostovalo, se predvideva še nadaljnje podražanje žita, in doledno tudi peciva in kruha, vsled česar bodo tudi hlepci in žemlje še manjši.

Toda tudi drugi predmeti so v cenah poskočili, tako maslo, grah, krompir, toliča in sveže maslo. Pri nekaterih teh je cena poskočila za 50 procentov (pri griesu celo do 70%). Če tukaj nismo omenili cen mesa se to ni zgodilo radi tega, ker so cene mesu že pred dvema letoma tako visoko poskočile, da jih sploh ni možno več višati in se drže stalno te najvišje stopinje. Srbska meja je že skoro nepretrpoma 2 leti zaprta, uvoz iz balkanskih dežel je skoro sploh prenehal in cena mesa so vsled tega na taki stopinji, da lahko rečemo: za najsišnje mase ljudstva je postal konsum mesa pravi luksuz! Kamor pogledamo, vidimo nujno draginjo in vidimo, da je potreben za vzdrževanje življenja mnogo večji del dohodkov nego nekdanj.

Vsled tega se dogaja, da radi neznozne draginje zgažajo mali in srednji stanovi čim bolj v dolgoro in draginja se posebno pozna v delavskih družinah, kjer absorbirajo izdatki za golo življenje največji del skupnih dohodkov družine. Pritisk agrarne premoči je na vsem prebivalstvu sploh tako težak, da prevladuje v najsiširih masah z vso pravico ogorčenje proti visokim žitnim cenoam. — Hlepci kruha, ki se vidno manjšajo od dne do dne, tvorijo najbolje agitacijsko sredstvo. Parlament in vlada pa se ne bosta mogla dolgo ustavljati upravičenim zahtevam konsumentov.

Preosnova ministerstva.

V zadnjih dnevih se širijo govorice, da izstopijo iz sedanjega Bienenrothovega kabineta nekateri ministri, med temi Bilinski in Hochenburger. Nemški nacionalci da zahtevajo, da premembi nekaterih ministrov ne sme slediti nikak prememba sistema.

Verujemo, da bi bili nemški nacionalci zadovoljni, ako bi prišel na mesto gospoda Hochenburgerja merda kak Wastian. A nam ni a premembami oseb nič pomagano. Naj bo minister Peter ali Pavel, to je povsem irelevantno. Nam se gre za premembo sistema. Zato pa morajo priti v prenosovano ministerstvo osebe, kojih politična preteklost nam boje jamčila, da pride z njih vstopom v ministerstvo tudi do premembe sistema.

Madžari in trializem.

„Pester Lloyd“ objavljuje iz peresa uglednega dunajskega državljana članek o trialistični uredbi avstro-ogrske monarhije, kakor to zahtevajo Jugoslovani. Članek pravi: „Jugoslovani ne bi mogli urediti sami tretjo avtonomno državo v monarhiji, ker niso homogen naroden element in so torej prisiljeni, da morajo biti navezani na druge narode v monarhiji. Severni Jugoslovani so protivni trializmu, ker ga smatrajo kot nevarnost za pozicijo monarhije kot velesila. — Trializem bil bi konečno nevaren za Madjare. Tudi Čehi da so protivni trializmu.“

Dokler bo svet stal, tudi pametnih ljudi ne zmanjka! Torej, Jugoslovani ne bi mogli živeti brez pomoči drugih narodov! Jako lep poklon. Govoriti, da nismo homogen narod, je največji nesmisel. Če smo razdeljeni na tri različna plemena, se imamo za to zahvaliti edino le znanemu načelu: divide et impera. Radi bi tudi znali, od kje zna članek v „P. L.“ da so severni Jugoslovani protivni trializmu! Naši poslanci, naše časopisje itd. so se izrekli že opetovano za

trializem, a sedaj da bi bili naenkrat njegovi protivniki!

Le celega članka se vidi le strah, ki obhaja Madjare pred trializmom!

Mrzel tuš za vsenemce.

Princ Ljudevit Bavarski, najstarejši sin prince-regenta, je imel pred kratkim v Kelheimu govor, ki utegne delovati na naše vsenemce kakor mrzel tuš. Rekel je: „Ako govorimo o pojmu Nemčije v dalekosežnem pomenu, uočemo s tem naganjati pripadnikov druge države v veleizdajo, marveč mi hočemo s tem dati izraza želji, da bi se Nemcem v drugih deželah dobro godilo. „Bayrische Courier“ pravi k temu: „V teh besedah je obsežna obsodba hipernarodnih strasljivi vsenemškega gibanja. Vsenemška zveza ne opušta nobene prilike, da ne bi se vmešavala v notranje avstrijske stvari, ter hujkala tamošnjih Nemcev proti lastni jim domovini.“

Nihče ne more tajiti, da obstoji zveza med veleizdajniškimi avstrijskimi Nemci, ki delujejo na priklopljenje avstrijskih nemških pokrajin k Nemčiji in vsenemški zvezi.“

Kakor se vidi, je tudi med Nemci še treme in pametnih ljudi. Škoda, ker jih je tako malo.

Rauchova vlada — specialiteta korupcije.

Iz Zagreba nam pišejo dne 5. avgusta: Današnji „Pokret“ objavlja neko tiskano okrožnico na vse učitelje Frankove stranke, podpisano od predsednika „Starčevićevega učiteljskega kluba“ (Frankove stranke) Klemenca. Ta okrožnica pozivlja učitelje, naj vse prošnje za premeščanje ali za boljša mesta, z navedbo kraja in službe, kamor želijo, ob enem vsaj dve kroni za rečen učiteljski klub, kakor tudi kak znesek za volilni fond Frankove stranke dopošljejo podpisancu, ki jim potem na vladi preskrbi zaželjena mesta!

„Pokret“ po pravici označuje to postopanje vlade kakor višek korupcije. To pa tem bolj, ko hoče biti Frankova stranka še vedno najpozicijsnejša vseh strank. Ta objava v „Pokretu“ vzbuja povsodi velikansko senzacijo.

Rusko orožje za Črnogoro.

V Bar je došel parnik „Petrograd“ od ruske dobrovoljne flote. — Izšel je na krovu velike množine orožja in vojnega materiala. Črnogorski vojni minister Martinović se je podal z več drugimi častniki v Bar, kjer je imel govor, v katerem je poudarjal simpatije in vezi, ki spajajo oba slovanska naroda. Navzoči ruski in črnogorski častniki so vsprejeli govor z velikim navdušenjem. Velik del vojnega materiala je že spravljen na Cetinje.

Črnogora postane kraljevstvo?!

Govori se, da nameruje knez Nikola sebe proglasiti kraljem in Črnogoro kraljevstvom. Dunajski „Zeit“ meni, da to ne bi bržkone dovelo do nikakih komplikacij, ker proglšenje Črnogore za kraljevstvo ne bi bilo naperjeno proti nikomur, ampak bi bilo to proglšenje le privatna želja kneza Nikole, čemur bi se bržkone ne upirala ne nobena velesila. O priliki tridesetletnice vladanja si je bil nažel knez Nikolaj naslov „kraljevsko visočanstvo“, a ne bi bilo gotovo nikakega razloga, da bi se velevalisti vprije, ako bi se hotel o priliki petdesetletnice proglasiti kraljem.

Tako poročila dunajski „Zeit“. Najnovejša poročila pa dementujejo to vest. Tudi mi mislimo, da bi ne imelo to nikakega pomena. Ker, kako korist bi imel črnogorski narod, od tega, ako bi se njegov Gospodar imenoval kralj, mesto knez?!

Dnevne vesti.

Smrtna kosa. Takaj, rodoljubno rodbino Ernest Peganovo je zadela grozna izguba po smrti milijenka Igorja; kajti to je že drugi sinček, ki ga je g Pegan izgubil vled smrti v teku še ne enega leta in pol. Naše iskreno sočutje.

25-letnica smrti Tyrša. Jutri bo dovršeno 25. leto, odkar je zatienil svoje oči za vedno oče Sokolstva, Miroslav Tyrš. Češka sokolska zveza izkaže jutri na olišanskem pokopališču v Pragi počastitve spominu svojega osnovevalca. Za češko sokolstvo bo govoril brat Fr. Mašek, podstar. „Č. S. S.“

Tega spominskega dne ne morejo tržaški Sokoli praznovati lepše, nego s tem, da — pomaože svoje vrste. Naj se torej naši „Sokoli“, ki se zborejo jutri na Optinah, svedajo momenta, ko bodo postavljali temelj svojemu društvu: naj v dan obletnice smrti očeta sokolske misli prisijejo, da bodo vsikdar pogumno in visoko držali prapor, ki sta ga prva povzdignila Tyrš in Fugner v zlati Pragi!

Slava Tyršovemu spominu!

Plačevalcem najemnarine razglasi c. kr. davčna administracija Trst II.:

Za odmero najemnarine za leto 1910 v smislu zakona 9. februarja 1882, drž. zak. št. 17 za davku podvržene hiše, oddane v najem, kakor tudi 5% davčine od takasno davka prostih poslopj in hiš, ki so tudi oddane v najem in spadajo v davčne občine:

Recol-okolica, Sr. Marija Magd. spodnja ter Škadej mora predložiti vsak posestnik hiš dotične napovedi c. kr. davčni administraciji (Corso 37, I.) do konca septembra 1909.

Posestniki hiš, ki imajo 6 ali manje prostorov za stanovanje, oddajo lahko svoje napovedi tudi pisмено ali ustmeno pri krajnih predstojnikih (Capodistretto).

V smislu § 1. črka b gornavedenega zakona so one hiše, ki imajo samo tri prostore za stanovanje, in v katerih biva razun najemnika tudi posestnik hiše, proste na je m narine in zatorej ni treba, da taki hišni lastniki naznanijo najem.

V napovedi drugih hiš, namreč onih, ki imajo več nego 3 prostore za stanovanje, pa se mora natančno napovedati ne samo prostore, ki so oddani v najem, ampak tudi one, ki jih rabi hišni gospodar, ali so prazni.

Najemninske napovedi naj se sestavljajo tako le:

1. Na naslovni strani naj stoji hišne številke, ime hišnega lastnika, solastnikov in eventualno ime pooblaščenega oskrbnika. Pri hišah, pri katerih se najemina plačuje po luletno, se mora napovedati najemninsko leto za čas od dne 24. avgusta 1908 do vstetega 23. avgusta 1909; pri hišah pa, pri katerih se najemina plačuje v mesečnih ali še v krajših obrokih, naj se napove po solčnem letu 1909.

Tiskovine za najemninske napovedi se dobivajo pri podpisani c. kr. davčni administraciji.

2. V krajepisnem delu najemninskih tiskovin se imajo vsi hišni prostori natančno opisati kakor so v resnici.

3. Vsako stanovanje v hiši, vsak posebej oddani del: n. pr. prodajalnica, shramba, mora nositi svojo posebno številko, ter imajo gospodarji glasom § 10. pouka za hišne lastnike o se-tavi in predloženji najemninskih napovedij dolžnost, te številke napraviti razločno nad uходом vsakega posamičnega hišnega dela.

4. V predelek „letna najemnina“ naj se navede pogojena najemnina. Spodaj pod čisto najemnino naj se vpišejo vse kakršne koli postranske pristojbine n. pr. najemninske priklade, stroški za hišno snazenje, svečavo, vodovod in perabo vrtov ali sobne oprave in sicer za vsako stranko posebej; skupni znesek najemnin in postranskih pristojbin pa v predelek „glavna svota“; v predelek „opomba“ naj se vpiše število svetilnic in plinovih plamenov za notranjo hišno razsvetlilavo, isto tako naj se navede število vodovodnih pip v navadno hišno perabo a pripombo, ima-li n-eiti hišni gospodar troške za razsvetlilavo kakor tudi za vodo društva Aurisina?

5. Najemnikom je lastnoročnim podpisom potrditi resničnost napovedih svojih stanovanj; opozarja se pa, da zakonito zapade globi vsaka stranka, ki potrdi krive napovedi kakor resnične.

6. Najemninske napovedi, za katerih resničnost so odgovorni hišni lastniki, morajo biti podpisane od gospodarjev ali njih s priloženim pooblastilom izkazanih pooblaščenecv ter nositi sledeči dostavek: „Podpisani potrjujem, da sem zgoraj navedene najemninske dohodke resnično in vestno napisal ter hišo natančno opisal, oziraje se na določbe § 10. okrožnice z dne 15. septembra 1821 (zbirka deželnih zakonov III. zvezek št. 44.“

7. Napovedbe glede v teku leta 1909 sezidanih ali prizidanih hiš, potem glede onih, katere postanejo porabne še-le leta 1910, se morajo predložiti v 14 dneh po oddaji v najem.

Ako se odda v teku leta hiša v najem, katere je bila poprej popolnoma ali deloma od gospodarja rabljena ali pa prazna, tedaj treba tudi predložiti napoved pri c. kr. administraciji (Corso 37, I.) v teku dveh tednov po oddaji v najem.

8. Od novih in časasno davka prostih hiš služi kakor čisti dohodek v odmero 5% davka za leto 1910 ona svota, ki se dobi, če se od vseletnih dohodkov odbijejo zakonito priznani odstotki za vzdrževanje poslopja.

9. Če je hiša ali poslopje prazno, ali če se razruši, ima se najdalje v 14 dneh a posebno ulogo naznaniti. Če se kakor prazno naznanjeno stanovanje zopet odda, ima se v najdalje 14 dneh naznaniti c. kr. davčni administraciji v posebni sč strankinim podpisom potrjeni ulogi. Tiskovine za prazna stanovanja in oddajo stanovanj dobivajo se po 4 stotinke pola pri finannem uradu.

10. Če hišni posestnik ne napravi pravočasno najemninske napovedi, mu bo plačati globo, ter se naredi primanjkuječa napoved uradnim potom na njegove trške.

Amerika za družbo sv. Cirila in Metoda. Družba sv. Cirila in Metoda je prejela iz Amerike sledeče pismo, ki kaže, s kakim navdušenjem in poštvovalnostjo se zanimajo naši prekomorski rojaki za našo prekoristno šolsko vodstvo:

Slavno vodstvo!

Kakor že znanu iz poročila „Glas Naroda“ posrečilo se nam je vendarle ustanoviti tukaj v New Yorku prvo postajo Vaše c. družbe, oziroma ustanoviti tukaj podružnico za Zjedinjene države ameriške.

Dne 4. julija 1909, to je, na praznik proglašanja neodvisnosti in predpraznik naših slovanskih blagovestnikov, zbralo se je v ta namen v New-Yorku v češki dvorani D. A. „Sokola“ lepo število zavednih in rodoljubnih rojakov iz Greater Yorka. Za pristop še je prijaviilo 53 členov.

Ker zasledujemo razmere in narodno življenje dragih nam rojakov v stari domovini, smo uvideli, da Vas obsejani sovražnik pritiska od vseh strani. Naša narodna zavest in ljubezen do premilega našega materinega jezika nam je velela in nas dovela do tega koraka, da Vam v tej sihi prikoči na pomoč zavedna vrsta ameriških Slovencev, ali recimo ji: Nova Slovenija. Delovanje naše bomo skušali razširiti po vseh večjih in manjših slovanskih navelbinah naše svobodne in mogočne republike. Za nadaljnjo ustanovitev imamo pripravljati že dve novi podružnici iz zapada. Te dobili št. 2 in št. 3. (Ta je št. 1. Op. pisarne.)

Osnovnik pravil podružnica naša nima. Določilo se je le nabirati dobrovoljne letne prispevke od posamičnih členov po 50 c. na leto ali K 2.50, za ustanovne člene pa 10 ali 50 K enkrat za vselej. Nabrana svota ima se neposredno in takoj od vsake podružnice poslati venkaj glavnemu vodstvu. In s tem so naši rojaki zadovoljni.

Glede letne podpore samo 50 c. ozirali smo se v tem slučaju na sedanje razmere, ker naše ljudstvo še ne dela v pravem tiru. Pri t m smo se držali glosa Vašega: Mal položaj dar, domu na altar! ki naj bi se ga držal vsakdo.

Privejno pošiljamo Vam znesek K 200 po čeku Ljubljanske kreditne banke in sicer K 180 prispevek naše podružnice, K 20 je pa iz nabiralnika naše družbe v pisarni znane potovalne trdke Frank Sakser Co, New York.

Vzemite to malo darilce za dobro s za-vestjo, da stoliimo tudi mi v Vaši vrsti za napredek in delovanje milega nam slovanskega naroda in jezika.

Z rodoljubnim pozdravom in velespoštovanjem za odbor
Josip Rems l. r. Ivan Zupan
prvomestnik tajnik

Velikodušen dar. Gospica Ivanka Sencin iz Škadej je darovala krasen prt na altar v cerkvi sv. Cirila in Metoda v Padričah. Srčna hvala!

Znižanje voznih cen v relaciji Hudajužna Sv. Lucija Tolmin. C. k. ravnateljstvo drž. železnice nam javlja:

Veljavno s 1. septembrom 1909 se znizajo vozne cene v relaciji Hudajužna-Sv. Lucija-Tolmin kakor sledi: za osebne vlake II. razred na K 1.30, za osebne vlake III. raz. 0.70; za dvorne in državne uslužbence v I. razredu na 1.30, v II. razredu na 0.70, v III. raz. na K 0.55.

Dopolnilna državnozbornska volitev za III. okraj mesta „Trst“ na mesto odstopivšega posl. Silvija Pagnini se bo vršila 14. novembra t. l., eventualna ožja volitev pa 21. novembra t. l.

20-letnica pevskega društva „Zarja“ — Jutri to je v nedeljo 8. t. m. se bo vršila slavnost pevskega društva „Zarja“ v prostorih Konsumnega društva v Rojanu po sledečem redu: a) ob 11. uri slavnostni občni zbor, b) po slavnostnem občnem zboru skupni obed. (Kouvert K 240).

Popoldne ob 5 in pol uri velika veselica v vseh prostorih Konsumnega društva v Rojanu.

Vapored: 1. E. Adamič: „Ptčoka“ mešan zbor. 2. Pozdravni govor častnega predsednika g. Iv. Mar. Bile, ustanovnika društva. 3. I. Palich: „Cvetlica“ ženski zbor a spremeljavanjem orkestra. 4. M. Hubad: Narodne pesmi. 5. A. Stöhr: „Rozmarin“ ženski zbor s spremeljavanjem orkestra. 6. F. S. Vilhar: „Proletetni zvuci“ mešan zbor.

Pevske točke bo vodil g. H. O. Vogrič. Med posameznimi točkami bo sviral društveni orkester pod vodstvom g. Majcena.

Po veselici bo svobodna zabava do polnoči. Poslovala bo šaljiva pošta, aršolov, itd. Nihče naj ne zamudi posetit to redko slavje, in vsak naj pohiti v naš zavedni in krasni Rojan. — Nasvidenje jutri!

Imenovanje. Policijski kancelist g. Blaž Skok je imenovan policijskim oficijalom.

Slavnosti „Velesila“. Do zdaj so prijaviila svojo udeležbo sledeča bratska društva: „Slava“ od av. M. M. Spodnje z zastavo, „Čitalnica“ pri sv. Jakobu v Trstu, „Delavsko obrt. konsumno društvo „Jadran“ v Trstu po deputaciji; „Narodna delavska organizacija“, korporativno z zastavo.

Tržaška mala kronika.

Tramvajski voz skočil s tira. Včeraj ob eni uri popoldne je skočil pri cerkvi sv. Antona novega en tramvajski voz s tira. — Trajalo je dobre četrt ure, predno so ga spravili na tir. Med tem je bil zaustavljen ves tramvajski promet in se je bilo nabralo na eni in drugi strani voz, ki niso mogli naprej. Nesreča se pri tem ni dogodila.

Navaren blaznik. Pred dvema mesecema si je nek Ivan Zucco, star 50 let, stanujoč v ul. Monte št. 17, v trenutku, ko se ga je lotil delirium tremens, večkrat zavalil nož v trebuh. Pred dvema tednoma je ozdravljen izstopil iz bolnišnice. Predsnočnjem je Zucco zopet napadel delirium tremens. Polomil je doma pol pohištva, razbil šipe in stekla vrgl na ulico. Poklicali so g. Trevesa, ki je interveniral s 4 strážniki; istočasno so tudi došli 4 redarji. Zucco je med tem oblečen s srajco in spodnjimi hlačami zbežal na ulico, kjer so ga našli blizu kapucinske cerkve. Zucco se je obupno postavil v brazi in je bilo treba herkuličnih naporov se strani gosp. Trevesa

kakor tudi njegovih pomagačev, predno so blaznika užugali. Veliko ljudi, ki so zijala prodajali, so začeli psovati g. Trevesa, ki je le steril svojo humanitarno dolžnost. Temu neljubemu prisoru so redarji napravili konec z energičnim nastopom in kreteni so utihnili.

Hotel je umreti pod tramvajem. Čudna maha je padla v glavo včeraj nekemu tečaju, ki je bil v rožbah, pa se je vrget pri tramvajem postajališču v ulici Nuova pod tramvajem voz ter rekel: „voio morir“. Prišla sta dva redarja, da bi ga spravila s tira, a on je bil okoli sebe kakor besen, tako da so morali prikočiti redarjema na pomoč tri civilisti. Celi petorici se je potem posrečilo, da so ga spravili s tira; prijeli so ga namreč štirje vsak za eno roko in nogo, a peti za glavo. Redarja sta odredila moža potem v zapor.

Odhod tržaške garnizije na vojaške vaje. Bosansko-hercegovski pešpolk št. 4 je 4. t. m. ob 6. uri zjutraj odšel na polkovne vaje v Hrpele. Povrne se v Trst 25. avgusta. — V svrhu enakih vaj odide pešpolk št. 97 v Sežano in Dotorlje, kjer ostane do 30. tega meseca. 20. lovski bataljon odide 21. t. m. v Senožete, kjer ostane do 30. t. m.

Dne 31. avgusta se vse te čete zberejo pri Divači in Sežani, kjer se bodo akozi tri dni vršile brigadne vaje (35. in 56.) Dne 3. in 4. septembra se bodo pri Postojni vršile korne vaje. Sledijo se bodo od 5. do 9. septembra vršile pri Šempetru in Postojni divizijske vaje (28. div.) Toliko brigadnih, kolikor divizijskih vaj se vdeležijo tudi garnizije iz Pule, Rovinja, Gorice, Maribora in Ljubljane. Dne 11. septembra zaprične povratek čet v svoje garnizije. Naša se vrne v Trst dne 12.

Poskus samomora alkoholiziranca. — Včeraj ob 2. popoldne je težak Nikolaj Cozut, star 28 let, stanujoč v zagati Sv. Tecla št. 2, v popolnoma pijanem stanju hotel v samomorilno svrhu skočiti pod tramvajski voz. Prisotnosti duha voznika in nekoliko parantov se je zahvaliti, da se ni zgodila nesreča. Cozuta so spravili v opazovalnico.

Beračiča z 18.000 K. Čitatelji se gotovo spominjajo na ono beračico Katarino Rovani, staro 59 let, iz Dubrovnika, ki je bila pred dnevi aretirana radi beračenja in pri kateri so našli vst v obleko znesek okroglo K 20.000. Bila je od sodišča kaznovana s tremi dnevi zapore; znesek pa ji je bil začasno zaplenjen. Včeraj je bila starka zopet aretirana radi beračenja.

Ženska z nožem. Predvinočujem po eni uri se je precej vesela družba mladeničev in žensk nahajala v kavarni „Metropole“ na Korzu. Na enkrat je pridivila v kavarno neka precejšnja eleganca oblečena gospica s klobukom na glavi, ki je kakor furija planila na eno žensko izmed družbe, neko Kristino Beck, staro 22 let iz Lokavca, po poklicu hišno.

Udarila je večkrat s ključem po njej in jo sledujoč ranila z žepnim nožem na hrbtu. Na to je zbežela in niso je še ujeli. Ranjenko so po obvezanju ne težkih ran spravili v bolnišnico.

Koledar in vreme. — Danes: Kajetan sp. — Jutri: 10 pobink. nedelja. — Temperatura včeraj ob 2. uri pop. + 26°. Cels. Vreme včeraj: oblačno, burja.

Vremenska napoved za Primorsko: — Spremenljivo s posamičnimi padavinami. — Hladni vetrovi. — Temperatura malo spreminjena.

Društvene vesti.

Glasbena šola „Santjakobske Čitalnice“ išče sposobne učitelje za razne instrumente. Ponudbe se sprejemajo do 15. t. m. na naslov L. Švagelj Ulica Petronio št. 1.

Narodna „Čitalnica“ v Rojanu. — Danes v soboto dne 7. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih „Narodne Čitalnice“ tamburaška vaja. Novi tamburaši se vsprejemljejo z veseljem. Ker se veselica „Narodne Čitalnice“ približuje, so vsi tamburaši v Rojanu, Škorklji in na Greti vabjeni, da se udeležujejo vaj. Veselica bo dne 8. septembra t. l.

Prostori Čitalnice se nahajajo Vila Šubernik pod župniščem. Novi člani se lahko vpišejo pri blagaj. g. Udouc Mihajloviču.

Nar. delav. organizacija

N. D. O. priredi nocoj ob 8. uri zvečer v prostorih „Gospodarsk. društva“ v Šklednju shod delavcev iz Plavža. Pričakovati je obilne vdeležbe.

V Solkanu pri Gorici, se vrši nocoj ob 7.30 zvečer vstanovni občni zbor podruž. N. D. O.

Odbor gostilniške zadrage členov N. D. O. vabi vse tovariše zadrugine na

OBČNI ZBOR ki se bo vršil danes, dne 7. avgusta 1909 točno ob 7. uri zvečer v prostorih „Narodne delavske organizacije“.

Dnevni red.

1. Nagovor predsednika.
2. Prečitane pravil.
3. Volitev odbora in nadzorništva.
4. Slučajnosti.

Trst, dne 5. avg. 1909.

Za odbor gostilne členov N. D. O.

Štefan Luin, t. č. predsednik.

Gospodarski vestnik.

Sestavlja Plutus.

Gibanje na delavskem trgu.

Po vzgledu nekaterih znanih svetovnih podjetij na Francoškem, Belgiji in Nemškem — imenujemo samo znano optično firmo Zeiss v Jeni — ki dovoljujejo delavcem soudeležbo na dobičku, se je odločila do tega lanskega leta tudi londonska ladijedelnica Furness Withy & Comp. Navadno je bilo, da je dobiček narastel, ker so imeli delavci večji interes na delu — kar je pač lahko umevno — v tem slučaju pa je izguba letos večja nego lani. Dividenda je ostala kako lani 5%, izguba pa je narasla od 17.267 funtov na 59.134 (à 24½ K). Pravega vzroka nismo mogli do danes doznati; vendar je stvar zanimiva in jo hočemo zasledovati.

Angleški predilci ameriške bombaževine so sklenili v svrhu zmanjšanja produkcije (s čemer hočejo cene blagu dvigniti) zapirati svoje tovarne tekom tekočega četrtega vsak teden za dva dni. Ker je na Angleškem nedelja in sobota popolnoma popolnoma evobodna, bodo delali delavci le 3 in pol dni v tednu. Seveda jim odnese to mnogo na zaslužku.

V Pittsburgu (Pensilvanija v Ameriki) je izbruhnil 1. julija najprej štrajk 7000 delavcev v zdelovalnici bele pločevine. 190 valjarnic jeklenega trasta je prenehalo zato svoje delo. Podjetniki niso hoteli ugoditi delavskim zahtevam in zato se je dva tedna zatem štrajk razširil s tem, da je prenehalo še 3000 delavcev iste branže v Pittsburgu in enako 3000 delavcev v sosednji Lyndori, kjer ima tudi Standard Steel Comp. dvoje valjarnic. Istočasno stavka tamkaj 18.000 delavcev v premogokopih velike Pittsburg Coal Company.

V Pensilvaniji sploh neprestano vre med delavci, kajti dežela je mlada in industrijski si hočejo zaposliti žepa sedaj, dokler je železo vroče. Kadar pa nastopi gospodarska kriza, tedaj je seveda vse narobe. Tako se je izrekla zveza delavcev nekoga pensilvanjskega premogokopnega podjetja v principu za znižanje na mezdi v višini 15 postotk. Na ta način izgubi 35.000 delavcev okolo 1/4 na sedanjem zaslužku.

Po nekod na Pensilvanskem so si uradili delavci mezdno razmerje tako, da se uravnava po gotovi skali prodanega premoga in njegove izrjene cene. V svrhu kontrole mora polagati podjetje delavskim zaupnikom originalne vseh računov.

Vsled splošne krize na premogovnem trgu so izjavili škoteki premogovniki na Angleškem, da so prisiljeni znižati delavcem dnevno mezdo za 12 in pol postotkov zaslužka. Prizadejati je pri tem 80.000 delavcev.

Stavka zidarjev na Zgornje Šlezkem na Nemškem se je končala šele po hudi borbi s tem, da je poseglo vmes obrtno razodišče. Delavci so dosegli povišanje dosežanje mezde od 40 pfenigov na 43 v uri (t. j. 48 stot. na 51).

DVORANA ZA SODBENE DRAŽBE

ulica Sanità 23-25 pritličje.

Dražba, ki se vrši danes 7. t. m. od 9. 12. predp.

Blagajna št. 3, rabljeno kolo „Attila“ in novo „Gritzner“ slike, ogledalo, več srebrnih in kovinastih žepnih ur, budilke in zlate veržice.

Od 3.—6. pop. Več stenekih ur na težo in vzmet.

ERNEST PEGAN javlja v svojem in v imenu svoje rodbine žalostno vest, da je minole noči preminol mljeni naš sinček, oziroma brat

Igor Pegan

v nežni dobi 2 let. Pogreb bo jutri v soboto, ob 4. uri popol. iz „Narodnega doma“, ulica Giorgio Galatti št. 18. TRST, dne 6. avg. 1909.

Gosp. društvo na Kontovelu

išče

krčmarja

z varščino.

Pismene ponudbe na odbor.

Pozor! Lovci! Planinci!

V Skriljah na Vipavskem od želez. postaje oddaljeno komaj 10 minut gostilna s prenoišči pri FRANKU KRAVOSU, županu, se priporoča gg. lovcom in planincem, ki obiskujejo Čaven, Kucelj in druge kraje v trnovskem gozdu. — Najkrajša pot na omenjene hribe. Ob času leva je gg. lovcom na razpolago bogat lov na zajce, jerebice, kotrne, srne itd. Postrežba točna in ceno!

Prilika ugodn. nakupa.

Moderne spalne sobe iz trdega kuhan. lesa

brez obkladkov (rimeša) zelo solidno izdelane z garancijo

po izredno nizkih cenah

PETER JERAJ, irgovina s pohištvom

na vogalu ulice Vincenzo Bellini ter ulice sv. Katerina.

Prilika ugodn. nakupa.

NOVO POGREBNO PODJETJE

H. STIBIEL in dr. se je preselilo na

Corso št. 49 (Piazza Gadola)

z bogato opremo za vsakovrstni pogreb. in prodajalnice mrtvaških predmetov in vsakovrstnih vencev iz umetnih cvetlic perle, porcelana itd. itd.

: Velika zaloga :

voščenih sveč.

Prodaja na deb. in drobno.

Rodolphe Maas, Trst, ul. Farneto 38

Olje za stroje, cilindre, dinamo, motore itd. itd.

posebno za žage na paro in mline.

Bombaž za čiščenje strojev.

TELEFON 11-45.

SLOVENC! SLOVANI

v Trstu! Dolžnost je Vaša, da

se poslužujete edino le v :

slovanski brivnici

v ulici Saverio Mercadante št. 1

:(blizu Slovenske knjigarnice :)

V. GIURIN :: BRIVEC.

ooo Sveji k svojim! ooo

Svet. Ivansko Kons. društvo (Narodni dom)

razpisuje :: mesto

krčmarja

Ponudbe naj se naslovijo na odbor do 15. avgusta 1909. — Za pojasnila obrniti se je na društvenega tajnika H. SCHMIDT-a. Sv. Ivan. Odbor.

Odlikovana krojačnica

August Štular

Trst, Via delle Poste št. 12, I. näd. (ZRAVEN GLAVNE POŠTE)

Izvršuje vsakovrsne obleke najnov. mode (od 50 K naprej) in vsakovrsne uniforme.

Bogata zaloga tu- in inoz. blaga in vseh predmetov, spadajočih v krojaško obrt.

Naročbe se izvršijo točno in se dostavljajo na dom

DELO SOLIDNO

Vrhu italijanskega in nemškega repertoira

VELIKA IZBERA

slovenskih in hrvatskih komadov

narodnih umetnikov.

Plačilo na mesečne

obroke

po najmodernejšem zistemu.

Moški, ki niso v stanu nabaviti si gramofon proti takojšnjemu plačilu, zamorejo na ta način priti do tega. Pridite si ogledat, da se pobotamo.

STABILIMENTO GRAF. TRIESTINO

Jržaški grafični zavod

— TRST —

Piazza della Borsa 13 I.

TELEFON 742

Vesti iz Goriške.

Umrl je v ponedeljek v Tomaju po štiri-letni težki bolezni duhovnik v pokoju g. Fran Sretičič. N. v. m. p.

x Velika narodna slavnost v Cerknem se bo vršila dne 4. in 5. septembra t. l. „Narodna čitalnica“ proslavi štiridesletnico svoje ustanovitve in obenem združeno s tem slavljem priredi cerkljanski „Sokol“ velik sokolski zlet primorskih in kranjskih „Sokolov“.

Vsa slavnost je zamišljena v večjem slogu in je pričakovati velike vdeležbe iz vseh krajev. Že dosedaj, ko vabila na posamična društva se niso razposlala, kar se zgodi prihodnji teden, je priglasilo že svojo udeležbo več društev, tako prosvetnih in pevskih, kakor sokolskih.

Bo to pravi narodni praznik, kakoršnega še niso videli naše cerkljanske gore in gotovo je, da se vdeležijo tega praznika tudi priprosto ljudstvo iz vsega Cerkljanskega v ogromnem številu; tako kakor o prihodnji otvoritve planinske koče na Poreznu, kamor je prihitelo ma stotine in stotine domačinov.

Združena odbora „Čitalnica“ in „Sokola“ sta že neumorno na delu in ogromno delo, ki ga bo zahtevala vsa prireditev, se je razdelilo med sedem oddelkov, v katerih delujejo največ čili Sokoli in naša zavedna, dekleta, ki nastopijo na dan slavnosti v pestrih narodnih nošah.

Vspored slavnosti v podrobnostih še ni popolnoma dokončen; približno pa bo sledeči:

V soboto 4. septembra o mraku mikrozov z bakljado po Cerknem. Po istem ustanovni občni zbor samostojnega „Telovadnega društva Sokol v Cerknem“ (do sedaj je oddelk Sokola v Idriji z 22 rednimi telovadci).

V nedeljo, dne 5. septembra zjutraj hudnica. Dopoldne vsprejemanje priglasihih društev. Ob 11. uri dop. slavnostno zborovanje „Narodne čitalnice“ in med tem časom tudi skupna skušnja vseh sokolskih društev za proste vaje ob godbi. Proizvajale se bodo vaje, določene za zlet v Celju (brate telovadce opozarjamo, da se bode delala najbriže tudi peta vaja!)

Od 12. do 2. uri popoldne obedi po določenih gostilnah.

Ob 2. uri popoldne skupni pozdrav vseh državih društev (ver nekateri dospo še le do takrat) in nato obhod po Cerknem iz gorenjega dela (Strane) na telovadišče.

Tu pridejo najprvo na vrsto priglasihi paviška društva, kjer zapoje svoje zборе. Na to prične javno telovadbo sokolski naraščaj potem ženski oddelk idrijskega „Sokola“ (okoli 50 telovadkinj) vaje z obroči in za temi proste vaje vseh sokolskih društev. Po prostih vajah telovadba raznih društev na orodju.

Idrijski „Sokol“ bo proizvajal tudi vaje s kopi in najbriže ob mraku tudi z gorečimi kipi.

Velika ljudska veselica, ki bo sledila na to na planem telovadišču, bo nudila obilo zabave. — Pleslo se bo na velikem okoli 100 m² obsegačem plesišču, ki ga stavi cerkljanski „Sokol“.

Pričakuje se velikanske vdeležbe iz vse Goriške, kakor tudi sosednje Kranjske na ta praznik, ko bo slavila naroda in sokolska misel svoj veliki dan pod zelenim Poreznom. Na avdience 5. septembra v Cerknem!

x Trgovsko-obrtna zbornica v Gorici ima razobešene v svojih uradnih prostorih vse oglase le v laškem in nemškem jeziku! Dasi so pokazale letošnje volitve, da je samo vprašanje najbližje bodočnosti, da proderejo Slovenci pri volitvah v častnem številu, vendar se gospodje v „Trg. obrt. zbornici“ krčevito branijo slovenskega jezika, dočim se raje poslužujejo nemščine, dasi to nikdo ne zahteva in dasi nemščina niti deželni jezik ni! Znano je, da v naši deželi ni nemških trgovcev. Mi poznamo samo enega in sicer v ulici Gius. Verdi. Torej za enega Nemca obhajljajo v nemškem jeziku, dočim nočejo poznati na tisoče slovenskih trgovcev in obrtnikov v deželi. To je pravi goriški škandal! Da ni v veljavni skrajno krivičen volilni red za ta zastop. bi že danes tam sedeli Slovenci v večini. Vendar vliče vsem zaprekam ne bo trajalo dolgo, ko se bo čula in se bo morala upoštevati slovenska beseda tudi v goriški „Trgovski zbornici“, in naj bo to gospodem prav, ali ne!

Diletantje v Prvačini prirede v nedeljo 8. t. m. veliko veselico in narodno igro v 4 opejah „Dirji lovec“. Ker so priprave ogromne in veliko stroškov, se pozivljajo tudi tržaški Slovenci, da se udeležijo te krasne veselice. Pričetek ob 4 uri pop. Glavno vlogo igra g. Iv. Potrato, člen dram. gled. iz Trsta; režiser bo g. Jaka Štoka.

Po veselici ples. Cisti dobiček je določen v narodne namene.

Razne vesti.

Atentat na neko smodnišnico pri Sarajevu? V noči od 30. do 31. julija je bilo oddanih v dolini Pare več strelav proti straži, ki je bila nastavljena pri skladišču smodnika in municije poleg trdojare Hum. Pred kratkim je bilo opravljeno v omenjeno skladišče več vozov granat. Ena letaka patrulja je brez voche preiskovala od katere strani so prišli streli. Sodi se, da je streljala neka turška četa. Ako bi se bil atentat posrečil, bi bil razrušen en del Sarajeva.

Mali oglasi

Dečka 14 do 16 let starega sprejme se takoj v trgovino jestvin. Znati mora vsaj nekaj italijanske. Kje? pove Vekoslav Plesničar, trgovec, ulica Giulia 29. 1366

Prazna ali meblavana soba se odda v najem v ulici Anastasio 2, 4 n., desno. (1364)

Takoj se sprejmeta 2 mladeniča na stanovanje s hrano ali brez iste. Ulica Industria 55, Mlekarna. 1360

Išče se učenca za manufakturno trgovino. Brosch & Laurencio, Ulica Nuova št. 40. 1368

Proda se radi bolezni, dobro upeljana zaloga oglja in drv s gotovim zaslužkom. Na jako obljubenem kraju. Kje? pove Inzer. odd. Edinosti. 1365

Radi selitve proda se na Repentabru prav dober glasovir po nizki ceni. 1347

Učenca išče mizar, ulica Belvedere št. 8 1356

Išče se učenca za pekarno. Ako mogoče od 15—16 let. Naslov pove Inzer. odd. Edinosti. 1354

Na plesišču pri „Stari Brekvi“ ul. Belvedere svira Svetoivanska godba. Za obilen obisk se priporočata Krčmar in Godba. 1334

Pozor! Naznanjam slavnemu občinstvu, prijateljem in znancem ter posebno povalcem in voznikom, da sem prevzel gostilno — „Obrt. konsumnega društva“ v Bazovici, katera razpolaga s senčnatim vrtom, igrami za kroglje, blevom, lopo ter sobami za prenočišča. Točim izborna bela in črna vina ter pivo I. vrste. Gostilna je preokrbljena vsako uro z gorkimi in mrlzimi jedili. Priporočam se za obilen obisk Ivan Treven, gostilničar. 988

Kdor se hoče zabavati ter pristna vina piti ni sploh dobro postrežen biti — to vse proti zmerim cenam, naj pribiti k „Stari Brekvi“ ulica Belvedere, kjer se prodaja kraški teran, vipavsko belo, istrsko črno vino, pivo, gorka in mrlza jedila. Za obilen obisk se priporočata J. Vidrih. (1332)

Brivnica brez konkurence na Primorskem v lepem trgu, več let obstoječa in dobro ideoča, kjer se nabaja c. kr. okrajno glavarstvo in vojaštvo, se takoj proda radi družinskih razmer. Naslov pove Inzer. odd. Edinosti. 1331

Nova slovenska brivnica ulica Sette Fontane 13 se priporoča slavnemu občinstvu za mnogobrojen obisk. Anton Novak. Svoji k svojim! 1279

Gostilna „Al Ginnasio“ ul. Squero nuovo 7 ima pijače in jedila prve vrste. Priporoča se slavn. občinstvu za obilen obisk H. Kosič. 1237

Majcen Miloš ! mizar - Trst - ulica Leo št. 2

priporoča slavnemu občinstvu svojo mizarnico. Izdeluje vsakovrstno, tudi NAJFINEJŠE POHIŠTVO

Josip Stofa mizar, ulica Belvedere št. 8, izvršuje vsakovrstna mizaraka dela. 38

Pisalni stroj „MOYA“ z vidno pisavo in premenljivimi črkami je najboljši stroj, ki se prodaja po nizki ceni **Kron 250-** Ceniki zastoj in poštnine prosto. Pisati je na: **Glavno zastopstvo v Trstu** ulica Valdirivo št. 23, I.

ZOBOZDRAVNIŠKI AMBULATORIJ **Dr. Viktor Bandel** Trst, ulica San Giovanni 7, I. nads. od 9. do 1. in od 3. do 6.

Veliki obrtnijski zavod **Cosovel Giovanni** TRST ulica Chiozza št. 32 Telefon 1990 Izvršuje vsakovrstna dela v železu in kovini po cenah, da se ni bati konkurence.

Odlikov. tržaš. čevljarnica „Calzoleria Triestina“ Trst, ulica Giosué Carducci 21 — Za poletno sezono — **izbera : obuvala** iz črnega in barvanega usnja za gospode, gospe za dečke kakor tudi platnenih čevljev. Zadnji uzorci, kroji in barve. Delo solidno in natančno. — Jako zmerne cene.

Cement - Portland **„SALONA“** Družbe „SPALATO“ Anonimno deln. društvo cementa Portland SALONA. Letni proizvod: 10.000 vagon. IZKLJUČNI ZASTOPNIK **Leopold Feiner, Trst** :: Pisarna :: Zaloga Cementa ul. Carradori 16 Riva Grumula 2 Telefon 605. Telefon 2330

Pojdite v kopelji : na miljsk obrežji (Lastnik Gerardo Postogna) Vstopnice se dobivajo na parniških miljske družbe ter stanejo z vožnjo vred tja in nazaj 50 st. NB. Ob nedeljah in praznikih so veljavne le one vstopnice, ki se kupijo na parniku „Glan Paolo“. Za dečke pod 12 leti 10 stot.

Najboljše stiskalnice za grozdje in masline so naše stiskalnice „ERCOLE“ najnovejšega in najboljše sestava z dvojno in nepretrgano pritiskalno močjo; zajamceno najboljše delovanje, ki prekaša vse druge stiskalnice. **HIDRAVLICNA STISKALNICA.** Najbolje avtomatično patentovane trtne brizgalice „Syphonia“ ki delujejo, ne da bi jih bilo treba goniti. **Plugi, stroji za grozdje, sadje in oljke, mlin za miti grozdje.** Plugi za vinograde. Stroji za sušenje sadja in drugih vegetalnih, življenskih in mrlzih pridelkov. Stiskalnice za seno slamo itd. na roko. Mlatilnice za žito, čistilnice, rešetalnice. — Slamoreznica ročni mlin za žito v raznih velikostih in vsi drugi stroji za poljedelstvo. Izdelujejo in pošiljajo na jamstvo kot posebno najnovejšega, izbornega uredničenega, najbolj priznanega in odlikov. sestava. **PH. MAYFARTH & Co.** Tovarna za poljedeljske in vinske stroje DUNAJ II. Taborstr. 7 Odlikovan v vseh državah sveta z nad 620 zlatimi, srebrnimi in častimi kolajzami. Ilustrovani ceniki s množičnimi pohvalnimi pismi brezplačno. Razprodajalci in zastopniki se iščejo povsod, kjer nismo zastopani.

Razna jako lepa stanovanja, obstoječa iz dveh sob in kuhinje, ali 1 sobe, sobice in kuhinje, ali samo sobe in kuhinje, preokrbljene z vodo in plinom so za oddati takoj proti jako nizki najemninai. Hiša Stofa, Skorklja-Rojan, za cerkvijo. 1353

KLOBUČARNA **G. Doplicher** Trst, Corso 34 **Klobuki prvih tovarn.** Potne in športne kape po :: zmernih cenah :: ::

Giulio Reddersen TRST, ulica Giosué Carducci št. 23 :: TELEFON št. 813 :: Kirurško orodje, ortopedični aparati, Modere, umetne roke in noge, berglje, klini pasi, elastični pasi in nogovice, elektroterapijske priprave, aparati za inhalacijo. SKLADIŠČE potrebščin za kirurško zdravljenje. Potrebščine iz gum' in nevrodnega blaga. :: :: ::

Gostilna **„Alla Stella“** na trgu Goldoni in ul. G. Carducci 31. Različna vina prve vrste **Marčno pivo in pivo Bock** (prve vrste) Kuhinjo urejuje gospodinja sama. Svoji k svojim!

Umetni fotografični atelje pri sv. Jakobu ulica Rivo št. 42 (pritilžje) TRST. Izvršuje vsako fotografsko delo kakor tudi razglede posnetke, notranjost lokalov, porcelanaste plošče za spomenike, itd. itd. **POSEBNOST** Povečanje vsakater fotografije. Radi udobnosti P. N. naročnikov sprejema naročbo in jih izvršuje na domu ali zunaj mesta.

Osnove vodnih napeljav : za vzvišena, malovodna mesta, vasi, dvorce, posestva, trdnjave, gradove, tovarne, parke in vrte za dovajanje vode na polja obdelana zemljišča itd. izgotovljam pod garancijo na vsako višino in oddaljenost brez stroškov in samodelavne napeljave za hiše, kopalnice, stranišča, vodnjake, samodel. napajališča in gasilne naprave. **Anton Kunz** ces. kr. dvorni zalagatelj Največja slovan, trdnja monahije. **Hranice (Moravsko)** Prospekti brezplačno in poštne prosto.

Jakob Perhanc, Trst Via delle Acque 6, nasproti Caffè Centrale Velik izbor francoskega šampanjca, penečih desertnih italijanskih in avstro-ogrskih vin, Bordeaux, Burgunder, renskih vin, Mosella in Chianti. Rum, konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec sliovoc in brinjevec. Izdelki I. vrste, došli iz dotičnih krajev. Vsaka naročba se takoj izvrši. Razpošila se po povzetju. — Ceniki na zahtevo iz franko. — Razprodaja od pol litra naprej.

Umetni zobje Plombiranje zobov. **Izdiranje zobov brez vsake bolečine** v zobozdravniškem kabinetu **Dr. J. Čermák in G. Zusche** TRST ulica della Caserma št. 13, II. nadst.